

ಆಪ್ತಾಲದ ಸಂಜೀವಿನಿ : ಆಯುರ್ವೇದ - ಖಂಡ ೨

ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ?

(How to cultivate medicinal plants ?)

ಕನ್ನಡ (Kannada)

ಗ್ರಂಥ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ಘೋಷ ಮಾಡುವ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಜಯಂತ ಬಾಳಾಜಿ ಆರವಲೆ

(‘ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ’ ಬಿರುದಿನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ‘ಪುಟ ೭’ ರಲ್ಲಿ ಓದಿ.)

ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಪೂ. (ದಿ.) ವೈದ್ಯ ವಿನಯ ಭಾವೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯ ಮೇಘರಾಜ ಪರಾಡಕರ

ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ

ಡಾ. ದಿಗಂಬರ ನಭು ಮೋಕಾಟ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ ಪುಣೆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ.

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೨೨ ರ ವರೆಗೆ ಸನಾತನದ ೩೬೦ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಬಂಗಾಲಿ, ಒರಿಯಾ, ಗುರುಮುಖಿ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ನೇಪಾಳಿ, ಜರ್ಮನ್, ಸರ್ಬಿಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪ್ಯಾನಿಶ್ ಈ ೧೭ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ೯೨,೦೦,೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು !

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
Shree Siddheshwar Dharmajagruiti Sanstha
ಮ.ಸಂ. 2ಬಿ-29ಎ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಕುಕ್ಕಿಕ್ಕಟ್ಟೆ,
ಉಡುಪಿ 576 101, ಕರ್ನಾಟಕ. ದೂ.ಕ್ರ. : +91 93424 35617
ಇತರ ದೂ.ಕ್ರ. (ಗೋವಾ) : +91 (0832) 2312664
ವಿ-ಅಂಚೆ : granth@sanatan.org

ಮುಖಪುಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ : ಕು. ಭಾವಿನಿ ಕಪಾಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಅಜಯ್ ಪಿಂಗಳೆ

First Edition : Yugadi, Kaliyug Varsh 5121
(6th April 2019)

Fourth Reprint : Makara Sankranti, Kaliyug Varsh 5124
(15th January 2023)

Translated from the original Marathi text 'Aushadhi vanaspatichi lagvad kashi karavi ?'

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥವು ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಅನುವಾದಕರು : ಸೌ. ಪ್ರತೀಕಾ ಸಂತೋಷ ಪೈ,
ಶ್ರೀ. ಗಣೇಶ ರಾಜಾರಾಮ್ ಕಾಮತ್

ಮುದ್ರಣಸ್ಥಳ : ಆಮೋದ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 010.

ದೇಣಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ : ₹ 90/-

ISBN : 978-93-87641-49-5

ॐ ಗ್ರಂಥ ಕ್ರ. : 309

© ಪ್ರಕಾಶಕರು All rights are reserved. No part of this publication maybe reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission of the original publisher. Violators will be liable for criminal / civil action.

ವಿಷಯಸೂಚಿ

೧. ಗ್ರಂಥದ ಸಂಕಲನಕಾರರ ಪರಿಚಯ	೫
೨. ಮನೋಗತ	೯

ಗ್ರಂಥದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು	೧೦
೨. ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೆಡಬೇಕು, ಕಾಳಜಿ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?	೧೦
೩. ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳು	೧೮
೪. ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ	೨೪
೫. ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ವಿವಿಧ ಪರ್ಯಾಯಗಳು	೩೦
೬. ವಿವಿಧ ಆಕಾರದ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ?	೩೩
೭. ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹಳೆಯ ಟೈಪ್‌ಗಳ ಉಪಯೋಗ	೩೬
೮. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಟಾವು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ	೩೭
೯. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಮಾಡಿ !	೪೧
೧೦. ಸತ್ತ್ವ, ರಜ, ತಮ ಈ ತ್ರಿಗುಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ	೪೪
೧೧. ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉಪಾಯಗಳು	೫೮
೧೨. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಯಂತ್ರಗಳು	೬೧
೧೩. ಕೃಷಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ಪರಿಹಾರಗಳು	೬೮
೧೪. ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಂತ್ರೋಪಾಯಗಳು	೭೦
೫ 'ಮಹರ್ಷಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ'ದ ವತಿಯಿಂದ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಾಗುವಳಿ (ಕೃಷಿ) ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸಿ !	೮೬
೫ ಸಂಕಲನಕಾರರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿ	೮೭

ವಿಷಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮಾಂಕ ೨

❖ ————— ಮನೋಗತ ————— ❖

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಕ್ಷಿಂತ ಮೊದಲು ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ವಾತಾವರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳಲ್ಲದೇ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ಯಂತ್ರಗಳು, ಪರಿಹಾರಗಳು, ಮಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉಪಾಯಗಳೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ವಿವೇಚನೆಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. 'ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಬರಲಿ' ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ! - ಸಂಕಲನಕಾರರು

❖ ————— ❖

ಸನಾತನದ ಚೈತನ್ಯಮಯ ಗ್ರಂಥಸಂಪತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು !

- ❖ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ 'ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ' ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳು !
- ❖ ವಿಜ್ಞಾನಯುಗದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಹ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ (ಉದಾ. ಕೋಷ್ಟಕ, ಶೇಕಡಾವಾರು) ಜ್ಞಾನ !
- ❖ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ !
- ❖ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದ ಅಮೂಲ್ಯ ಈಶ್ವರೀ ಜ್ಞಾನವಿರುವ ಗ್ರಂಥ !
- ❖ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಗಳು !

ಸನಾತನದ ಗ್ರಂಥಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಸಮಷ್ಟಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ !

- ❖ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದು
  - ❖ ಗ್ರಂಥದ ರಚನೆಯನ್ನು 'ಇನ್‌ಡಿಸೈನ್' ಎಂಬ ಗಣಕ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು
- ಸಂಪರ್ಕ : ೯೩೪೨೪ ೩೫೬೦೭   ✉ kannada.granth@gmail.com